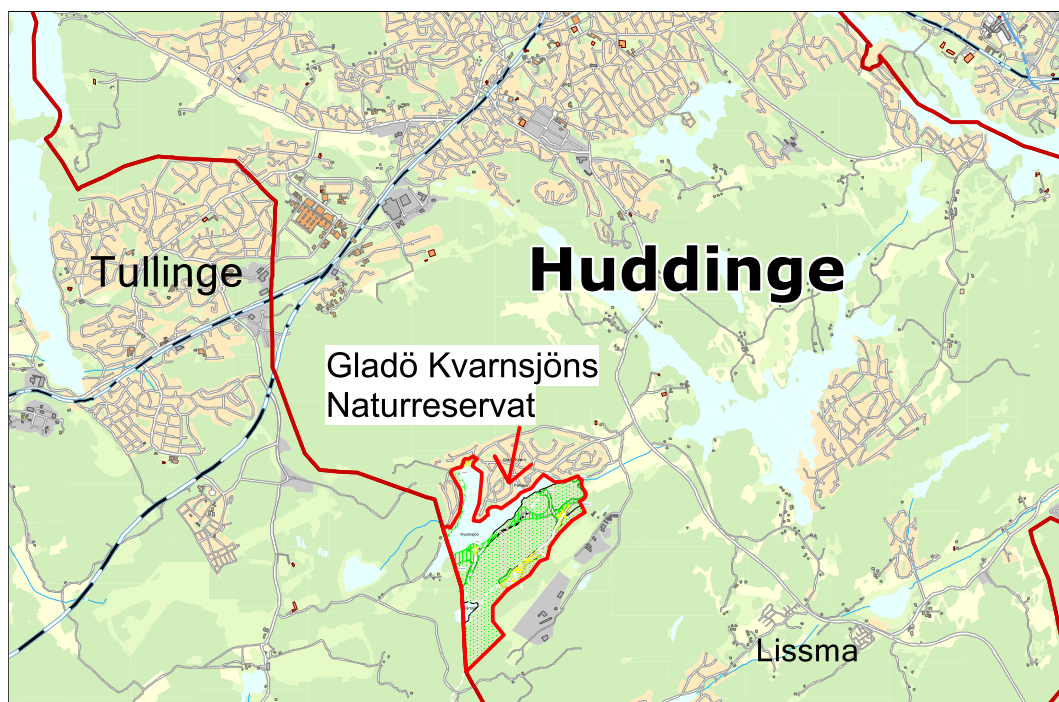

SKÖTSELPLAN

För Gladö Kvarnsjöns Naturreservat

Huddinge kommun

Skötselplan för Kvarnsjöns naturreservat

Föreliggande skötselplan har reviderats.

Den ursprungliga skötselplanen har utarbetats av miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen inför inrättandet av Gladö Kvarnsjöns naturreservat. Skötselplanens mål gäller i princip utan tidsbegränsning. En översyn av skötselplanen bör göras efter tio år för att bedöma behovet av en revidering av åtgärdsdelen. Vid denna revidering har främst kapitel 3–6 uppdaterats men också andra justeringar har genomförts för att anpassas till nuvarande förutsättningar och organisation inom Huddinge kommun. Även redaktionella justeringar har utförts.

Revideringen har utförts av naturvårdsenheten i Huddinge kommun.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

A. ALLMÄN BESKRIVNING

1. Syftet med säkerställande och skötsel av Gladö Kvarnsjöns naturreservat
2. Beskrivning av området
 - 2.1 Beskrivning av området
 - 2.2 Rörligt friluftsliv
 - 2.3 Tillgänglighet
 - 2.4 Slitage- störningskänslighet

B. PLANDEL

1. Disposition och skötsel av mark och vatten
 - 1.1 Övergripande mål
 - 1.2 Generella riktlinjer och åtgärder
2. Anordningar för friluftslivet
 - 2.1 Övergripande mål
 - 2.2 Åtgärder och skötsel
3. Gränsmarkering, skyltning
4. Reservatsförvaltning och tillsyn
5. Uppföljning
6. Ekonomi
7. Källförteckning

KARTA

Skötselplanekarta

A. ALLMÄN BESKRIVNING

1. Syftet med säkerställande och skötsel av Gladö Kvarnsjöns naturreservat

Det övergripande målet med skötseln är att uppfylla syftet med reservatet. Syftet med naturreservatet är att bevara och utveckla områdets värden för den biologiska mångfalden. Sjöarna, våtmarkerna, vattendragen, bäckarna, skogsmarken, betesmarkerna och slåttermarkerna inom reservatet ska vårdas och skyddas. Syftet är vidare att bevara områdets värden för det rörliga friluftslivet. Skog med dess skyddsvärda växt- och djurliv skyddas, både för arter och typiska organismsamhällen som är beroende av skog som lämnas för fri utveckling (zon A) och av skog som kräver skötsel för att bibehålla en hög lövandel (zon B). Äldre ödetomters historiska karaktär ska bevaras och vårdas (avseende ruiner, byggnadsrester, vårdträd och kvarstående odlade växter) liksom äldre fodermarker. Inom naturreservatet är naturvårdens intresse överordnat friluftslivet i den mån intressena inte kan förenas.

Syftet ska nås genom att:

- vattenområdena (sjöar, våtmarker, vattendrag mm) skyddas från tillförsel av näring och onaturliga ämnen.
- området är tillgängligt för besökande allmänhet.
- informera om områdets natur- och kulturvärden.
- förutsättningarna ska vara goda för att livsmiljöer, växt- och djursamhällen samt arter som är knutna till näringsfattig sjö, våtmarker, bäckmiljöer, ängs- och hagmarker, ädellövskog och naturskog ska kunna finnas kvar.
- skogsområden inom zon A undantas helt från skogliga åtgärder.
- inom lövskogsdominerade områden (zon B) sker naturvårdsinriktad skötsel med inriktning på en olikåldrig lövnaturskog med högt ädellövinslag. Naturvårdsinriktat bete med får eller nötkreatur får förekomma inom zon B.
- sumpskogar och andra våtmarker värnas och återskapas.
- de öppna markerna inom zon C ska hållas öppna genom slätter med upptag gärna med efterbete och markerna inom zon D vårdas genom bete eller slätter med upptag.
- vattendrag som har utträtats, kulverterats mm återställs till mer naturliga lopp.
- naturvårdsbränning prövas.
- växtnäring (gödning), kalk och kemiska bekämpningsmedel får ej användas inom reservatet annat än på tomtmark.
- ödetomter (äldre övergivna torpställen) med till exempel vårdträd, hamlade träd och kvarstående odlade växter vårdas så att den historiska karaktären består.

2. Beskrivning av området

2.1 Beskrivning av området

En vacker skogssjö med ovanligt rik musselfauna och vattenväxtflora. Friluftsliv av riksintresse och del i regionens övergripande grönstruktur. Omgivningar med orörda skogar och rik ängsmark.

Området ingår i en del av ett större område av riksintresse för friluftslivet (Hanveden). Det utgör också en del av Hanvedenkilen i den regionala grönstrukturen. Under sommaren är det främst bad, fiske och roddturer som lockar och på vintern skridskoåkning, skidåkning, promenader och isfiske. I de omgivande skogsmarkerna söder och öster om Kvarnsjön, finns populära svamp- och bärmarker. Många utnyttjar de lättillgängliga stigarna och lederna som finns dels längs Kvarnsjöns stränder, dels längs Mellanbergsravinen till Kärrsjön. Nämnas kan även att Sörmlandsleden passerar genom området.

Kvarnsjön har en god vattenkvalitet. Vattenväxtinventeringen 2009 visar på god ekologisk status med växter som vill ha näringsfattiga förhållanden, såsom notblomster, strandpryl, nålsäv och hårslinga. Sjöns stränder kantas i mindre omfattning av övervattensväxter såsom vass, säv och starr. Sjön har mestadels ett relativt näringsfattigt tillstånd men periodvis höga halter av fosfor kan förekomma. Vattnet är måttligt färgat och siktdjupet är kring två meter, vilket är ett av de bättre i Huddinge kommun. Kvarnsjön har en anmärkningsvärt riklig förekomst av den relativt sällsynta stora dammusslan. Även ovanligt många andra musselarter finns i sjön och då i rika förekomster.

Vid Nyboviksbadet finns en mycket artrik ängsmark. Nybovik är en gammal betesmark där många av de för äldre fodermarker typiska växterna fortfarande finns kvar. Några av dessa kärlväxter är idag mycket ovanliga i Huddinges kulturlandskap och även i länet som helhet. Däribland kan nämnas darrgräs, klasefibbla, toppklocka och backnejlika. Fjärilsfaunan är också artrik. Några exempel på sällsynta fjärilsarter som går att hitta vid Nybovik är mindre bastardsvärmare, violettekantad guldvinge, svavelgul höfjäril och eldsnabbvinge.

Skogen öster om Kvarnsjön utgörs till stora delar av en nyckelbiotop (barrskog). Här förekommer flera sällsynta och skyddsvärda arter knutna till orörd barrskog. Även några skyddsvärda fåglar häckar här. Härigenom passerar även Sörmlandsleden.

I den intilliggande Kärrsjön finns en unik förekomst av den mycket sällsynta blodigeln som hittades här år 2006. Den är endast känd från ytterligare fem platser i Stockholms län. Själva sjön är en liten skogssjö med naturligt starkt brunfärgat vatten. Omedelbart söder om Kärrsjön finns ett komplex med nyckelbiotoper, sumpskogar med mycket höga naturvärden och förekomst av flera rödlistade arter.

Kärrsjöns utloppsback (Kärrsjöbäcken/Mellanbergsravinen) bildar längs den centrala sträckan en tydlig ravinbildning med naturligt slingrande vattendrag och strömmande partier. Detta är ett av några få sådana opåverkade miljöer inom hela Tyresås avrinningsområde. Området sträcker sig från skogarna runt Kärrsjön och

en kilometer utmed bäcken från Kärrsjön till Mellanberg och omfattar även sluttningarna öster om bäcken. Bäcken med omgivning utgör ett ekologiskt värdefullt område i allmänhet. Många fina nischer av olika slag finns i sluttningen och i dalgången. Området är tack vare detta mycket artrikt och förekomsten av flera rödlistade arter och signalarter bekräftar områdets höga värden. Området har höga värden för bland annat följande artgrupper; kärlväxter, lavar, mossor, svampar, insekter och fåglar.

Bäckens övre och nedre delar är rätade och i den nedre delen finns en 120 meter lång kulvert. Dessa påverkade delar behöver återställas till ett mer naturligt lopp, för att förbättra naturförhållandena. De åtgärder som behöver genomföras är avkulvertering alternativt omlöp liksom meandringar, utläggning av block och sten samt plantering av träd för skugga. Bäcken mynnar i samma bäck som Kvarnsjön innan de gemensamt rinner vidare till sjön Orlången genom Orlångens naturreservat. Alla vattenmiljöer i området ligger inom Tyresås huvudavrinningsområde med sitt utlopp till Östersjön (Kalvfjärden) vid Tyresö slott.

I anslutning till Mellanbergssravinen finns en blandskog av gran, tall, asp, björk, ek och sälg. Enstaka alm och lind finns i sluttningarna och utmed bäcken växer klibbal. Träden är bitvis grova. Särskilt några av tallarna i sydväst är grova. Rikligt med hassel i buskskiktet. Det finns gott om lågor i sluttningen - många mycket grova. Sluttningen är på något ställe blockrik. Markerna är fuktiga till friska och av örtytp. Bäcken, det täta och högvuxna trädskiktet samt läget gör mikroklimatet ganska fuktigt och skuggigt.

Kortfakta för Kvarnsjön:

Höjd över havet: 43 m

Sjöyta (inkl. öar): 58,4 ha

Största djup: 7,2 m

Medeldjup: 4,6 m

Avrinningsområdets storlek: 710 ha

Sjövolym: 7,1 Mm³

Uppehållstid: 1,7 år

Växter och djur i Kvarnsjön

Vattenväxter: Vass, säv, sjöfräken, notblomster, smalkaveldun, igelknopp, strandranunkel, pilblad, vattenpilört, strandpryl, nålsäv, sydlig knappsäv, vit näckros, gäddnate, kransslinga, hårslinga. Strandvegetationen består av klibbal, björk, asp, gran, gråvide, jolster, grenrör, vasstarr, flaskstarr, topplösa, kärrsilja, frossört, vattenmåra, kråcklöver.

Kvarnbäcken vid sjöns utlopp har dessutom höga botaniska värden med bland annat stort värde för mossfloran.

Trollsländor: Rödögonflickslända, spjutflickslända, ljus/mörk lyrflickslända, mörk lyrflickslända, större kustflickslända, brun mosaikslända, tidig mosaikslända, guldtrollslända, metalltrollslända, fyrfläckad trollslända, bred trollslända.

Musslor: Allmän dammussla, stor dammussla och spetsig målarmussla. Stor dammussla är tämligen sällsynt i Sverige. Partier med mycket riklig förekomst av stor dammussla, som där dominerar i antal över den allmänna dammusslan med ca 5:1.

Snäckor: Trubbig sumpsnäcka.

Kräfter: Flodkräfta fanns fram till 1992–1993, då Kvarnsjön drabbades av kräftpest. Signalkräfta planterades in 1994 av den lokala fiskeföreningen.

Fiskar: I sjön förekommer gädda, abborre, braxen, björkna, sutare, sarv, mört och gärs. Gös har inplanterats under 1980-talet.

Fåglar: Häckande fåglar är gräsand, knipa, drillsnäppa och fiskmås. Regelbundet födosöker häger, storskrake och fiskgjuse. Även storlom uppträder regelbundet i sjön för att fiska. I sjöns utloppsback, Kvarnbäcken, förekommer vissa vintrar strömstare.

Kortfakta för Kärrsjön:

Höjd över havet: 53 m

Sjöyta (inkl. öar): 4,8 ha

Största djup: 3,0 m

Medeldjup: 2,1 m

Avrinningsområdets storlek: 82 ha

Sjövolym: 0,0995 Mm³

Uppehållstid: 0,6 år

Växter och djur i Kärrsjön

Vattenväxter: Vass, smalkaveldun, sjöfräken, trådstarr, igelknopp, dvärgigelknopp, kråklöver, gul näckros, vit näckros, gäddnate, vattenblink, glans-/mattslinke, fiskekrokmossa, kärrkrokmossa och stor näckmossa. Fiskekrokmossa är den vanligaste växten under vattnet och den som finns djupast, vid 2,6 meter.

Strandvegetationen består av bland annat klibbal, jolster, asp, björk, gran, tall, pors, brakved och gråvide.

Trollsländor: Brun mosaikslända, tidig mosaikslända, spjutflickslända och guldtrollslända.

Gördelmaskar: Blodigel.

Fiskar: I sjön förekommer naturligt gädda och abborre. Illegalt finns även karp inplanterad.

Fåglar: Förekommande fåglar i sjön är gräsand och knipa. Regelbundet födosöker häger. Där stränderna har en anslutande strandskog med gråvide, säl, asp och klibbal förekommer även mindre hackspett och stjärtmes.

Däggdjur: Bäver har hydda vid sjön.

Kulturhistoria

Både vid Mellanberg och Nybovik har tvätteriverksamhet bedrivits från slutet av 1800-talet till början av 1900-talet. Detta som ett tillskott till torpverksamheten. Vid Mellanberg finns reser kvar av en gammal tvättstuga. Den ingår dock ej i reservatet. Vid Nybovik finns inga byggnader kvar. Dessutom finns övergivna torpplatser där inte heller byggnaderna längre finns kvar.

Torpplatser inom reservatet:

Skomakartorp nämns i husförhörlängderna 1689 som ett torp liggandes under Gladös ägor. Gladö blev senare Sundby. I jordeboken 1749 anges det som frälse på Gladös ägor. Skomakartorp var tidvis statorp. Det innebar att bostaden upplåtits till torparen som avlöning mot att vissa arbetsuppgifter skulle utföras. Mellan 1865 och 1881 stod det öde. Det sista torparparet var enligt församlingsboken Gustav Adolf Gustafsson född 1865 och Maria Charlotta Gustafsson (flicknamn Wård) född 1863. De lämnade torpet 1920. Skomakartorpet förstördes av brand i slutet av 1940-talet då en skogsarbetare skulle tända på ett getingbo.

Eriksberg, finns återgivet i mantalslängder från år 1820. Då brukades det av Anders Andersson. År 1829 anges Eriksberg som en backstuga under Sundby gård. Dock hörde jorden ännu till backstugan då det vid 1860-talet sägs att ”jorden brukas av Hellström i Nytorp”. Ursprungligen var Eriksberg bostad åt före detta torpare för att på 1900-talet enbart hysa fattighjon.

Stenålder

Inom området finns troligen boplatser från äldre stenålder med tanke på den kuperade terrängen med berg upp till 75–80 m och att omgivande områden på samma höjd har gott om stenåldersboplatser. Cirka 1000 äldre stenåldersboplatser är nu hittade i Hanveden, säljagarstationer från vilka man gick av och på vårisen för att jaga framför allt gråsälskutar. En registrerad fornlämning finns norr om Nyboviksbadet. Det består av kvartsavslag, möjligen från stenålder.

Föreningsverksamhet och aktiviteter i området

En scoutförening bedriver verksamhet vid Kvarnsjöns östra strand och vid torpet Mellanberg som ligger utanför reservatet hyr en motorklubb en lokal för trialverksamhet. Kvarnsjön är inte upplåten för sportfiske för andra än Gladökvärns Fiskevårdsförenings medlemmar. Gladökvärns Fiskevårdsförening arrenderar fiskerätten av Huddinge kommun. Framförande av motordriven båt (fartyg) i sjön är förbjudet.

Öster om reservatet ligger Sofielunds avfallsanläggning. De närmsta delarna utgörs av avslutade deponiområden. Pågående deponi- och avfallshantering ligger som närmast runt en halv kilometer från reservatet och den framtida expansionen av anläggningen planeras ske mot nordost, det vill säga bort från reservatet. Bedömningen är att det inte föreligger någon risk att anläggningen och reservatet kommer påverka varandra med anledning av inte minst det stora avståndet dem emellan.

2.2 Rörligt friluftsliv

Området är mycket välutnyttjat av det rörliga friluftslivet och området ingår i ett större riksintresseområde för rörligt friluftsliv. Flera välfrekventerade leder och stigar passerar genom området. Bland annat passerar Sörmlandsleden längs Kvarnsjöns östra strand vidare runt Kärrsjön. Huddingeleden och Gladö torparled är andra exempel på leder inom reservatet.

Regionplane- och trafikkontoret visar i rapporten ”Upplevelsevärden i Stockholmsregionens gröna kilar” att området hyser sådana upplevelsevärden såsom utblickar över vattenområden, variations- och artrika miljöer, orördhet och trolska naturmiljöer, gammelskog över 100 år, skogskänsla, aktivitet och utmaning mm.

Området utgör bevarandeområde i Huddinge kommuns översiktsplan och ingår även i den regionala grönstrukturen som del av en värdekärna enligt Regionplane- och trafikkontorets rapport ”Grönstrukturen i Stockholmsregionen”. I rapporten ”Huddinges natur” anges detta som ett område av mycket högt natur- och rekreationsvärde som bör inrättas som naturreservat.

2.3 Tillgänglighet

Området är lättillgängligt. Cykelväg finns ända fram från Huddinge centrum och för bilburna nås området lätt från Haningeleden. Kollektivtrafik finns genom bussförbindelser från Huddinge centrum respektive Trångsund och Skogås till Gladökvärns tomtområde.

2.4 Slitage- och störningskänslighet

Det finns känsliga arter inom området, men eftersom huvuddelen av områdets besökare rör sig på de stigar, leder och vägar som finns utgör det inget problem i nuläget. Ett problem som finns i området är illegalt utplanterade karpar i Kärrsjön. Dessa kan utgöra ett hot mot sjöns unika bestånd av blodigel.

B. PLANDEL

1. Disposition och skötsel av mark och vatten

1.1 Övergripande mål

Det övergripande målet med skötseln är att uppfylla syftet med reservatet. Syftet med naturreservatet är att bevara och utveckla områdets värden för den biologiska mångfalden. Sjöarna, våtmarkerna, bäckarna, skogsmarken och slättermarkerna inom reservatet ska vårdas och skyddas. Syftet är vidare att bevara områdets värden för det rörliga friluftslivet. Skog med dess skyddsvärda växt- och djurliv skyddas. Både för arter och typiska organismsamhällen som är beroende av skog som lämnas för fri utveckling (zon A) och av skog som kräver skötsel för att bibehålla en hög lövandel (zon B). Äldre ödetomters historiska karaktär ska bevaras och vårdas (avseende ruiner, byggnadsrester, vårdträd och kvarstående odlade växter) liksom äldre fodermarker. Inom naturreservatet är naturvårdens intresse överordnat friluftslivet i den mån intressena inte kan förenas.

1.2 Generella riktlinjer och åtgärder

Här nedan redogörs för de generella riktlinjer som ska gälla för skötseln.

Skog

- Ett kärnområde (zon A) inom skogen ska av naturvårdsskäl undantas från skogsbruk och lämnas för fri utveckling. Slutmålet för denna del är urskogsliknande naturskog. Dock får åtgärder som höjer naturvärden kopplade till naturskog/urskog genomföras inom områden som ej utgör registrerad nyckelbiotop, under förutsättning att inget virkesuttag görs. Detta kan vara till exempel genom att:
 - Ringbarka träd för att skapa död och döende ved
 - Friställa värdefulla träd och trädgrupper genom ringbarkning eller genom att fälla träd som lämnas kvar som död ved.
- Inom lövskogsdominerade områden (zon B) sker naturvårdande skötsel med inriktning på en olikåldrig lövnaturskog med högt ädellövinslag. Naturvårdsintresset har första prioritet. Insatserna ska främst vara inriktade på att gallra bort barrträd. Ett visst inslag av barrträd ska dock finnas. Det är också viktigt att lövträden ges möjlighet att åldras (evighetsträd) och att andelen död ved hålls så hög som möjligt. Det är viktigt att skapa rikligt med död ved särskilt i grova dimensioner. Detta kan göras genom ringbarkning eller att fälla träd som lämnas kvar. Naturvårdsinriktat bete med får eller nötkreatur får ske inom zon B.
- Naturvårdsbränning av skogsmark kan prövas på lämplig plats. Detta måste då föregås av särskild prövning och planering som ska godkännas av miljönämnden innan åtgärd.
- Mot angränsande bebyggelse och vägar, markerat med zon E på skötselplanekartan, kan sådana enstaka träd tas ned som hotar egendom.

Kulturmark

- Den öppna marken, slåttermarken (zon C) sköts med slåtter och gärna även med efterbete. Slåtter ska ske årligen med klippande eller skärande redskap. Slåttern ska utföras någon gång under perioden 1 augusti till 30 september. Allt avslaget växtmaterial tas bort snarast, dock senast inom en vecka efter slåttern. Efter slåttern bör efterbete ske med får eller nötkreatur.
- Inom zon D sköts marken med bete eller slåtter. Vissa av dessa ytor har vuxit igen eller planterats med skog. Dessa områden öppnas upp genom avverkning. Detta gäller främst dalgången från Mellanberg till Kärrsjön vid de gamla torpplatserna Skomakartorp och Mellanberg. Närmast Kärrsjöbacken ska dock träd finnas som kan skugga vattenmiljön.

Torp- och gårdsmiljöer

- Ödetomter (äldre övergivna torpställen) med till exempel vårdträd, hamlade träd och kvarstående odlade växter vårdas så att den historiska karaktären består.

Vattenmiljöer/våtmarker

- Sumpskogar och andra våtmarker och vattenmiljöer värnas och återskapas.
- Återställa vattendrag/diken mer naturliga lopp genom att göra dem slingrande med mera.
- Kärrsjöbackens rätade och kulverterade delar återställs till ett mer naturligt lopp. De åtgärder som behöver genomföras är avkulvertering alternativt omlöp liksom meandringar, utläggning av block och sten samt plantering av träd för skugga.
- Lägga igen diken och därigenom återskapa avvattnade sumpskogar och myrmarker.

Biotop-, flora- och faunavård

- Anlägga kantzoner där nektarrika växter sås in för att gynna insekter.
- Inom reservatet finns bestånd med jätteloka (till exempel vid Mellanberg och Eriksberg). Denna främmande och invasiva växtart liksom eventuella andra motsvarande växtarter ska bekämpas. För bekämpning får kemiska bekämpningsmedel användas om andra metoder inte är tillräckliga och att det kan ske med hänsyn till naturvärdena. Det är även viktigt att bevaka att andra främmande och invasiva arter inte sprider sig och riskerar att påverka områdets naturvärden negativt.

2. Anordningar för friluftsliv

2.1 Övergripande mål

Genom informationsåtgärder ska området göras mer lättillgängligt. De naturliga förutsättningarna för friluftslivet ska vara styrande för områdets nyttjande. Inga ytterligare leder eller stigar behöver anordnas. Vissa stigar/leder i området bör tillgänglighetsanpassas dock får det efter områdets naturgivna förutsättningar. Området ska kunna användas som studieobjekt av bl. a skolor.

2.2 Åtgärder och skötsel

- Naturvårdsförvaltaren ansvarar för renhållningen inom området.
- Enkla och tydliga informationstavlor ska sättas upp genom naturvårdsförvaltarens försorg på den plats som finns markerad på skötselplanekartan. På dessa tavlor ska finnas information om området och vad som gäller för allmänhetens vistelse inom naturreservatet.
- Befintliga leder och stigar ska vara uppmärkta och skötas (se skötselplanekarta).
- Parkeringsplatser (se skötselplanekarta) sköts av naturvårdsförvaltaren.
- En informationsfolder ska utarbetas och finnas tillgänglig i anslutning till området. Naturvårdsförvaltaren ansvarar för folderns utformning.
- Något byggande för friluftslivet (toaletter, omklädningshytter o dyl.) är ej aktuellt. Dock ska uppsättande av vindskydd, bord med sittplatser vid områdets reservatsentréer etcetera kunna sättas upp vid för friluftslivet välfrekventerade miljöer.

3. Gränsmarkering, skyltning

Reservatets gränser skall markeras ut av naturvårdsförvaltaren enligt Naturvårdsverkets anvisningar. Naturvårdsförvaltaren ansvarar även för övrig skyltning. Skyltningen utförs enligt Naturvårdsverkets riktlinjer.

4. Tillsyn

Naturvårdsförvaltare är Huddinge kommun. Det innebär ett övergripande ansvar för att syftet med reservatet uppnås och omfattar ansvar för bland annat naturvårdsåtgärder, informationstavlor och annan skyltning, miljöövervakning samt kontakt med markägare och andra berörda. I arbetsuppgifterna ingår också information och upplysning av naturreservatets värden och bestämmelser.

Tillsyn enligt miljöbalken inom naturreservatet utförs av tillsynsmyndigheten i Huddinge kommun.

5. Uppföljning

Reservatet bör fortsatt dokumenteras för att öka kunskapen om områdets naturvärden. Förvaltaren ska dokumentera utförda åtgärder samt annat som kan vara av intresse för förvaltningen i enlighet med kommunens egna uppföljningsrutiner.

Uppföljning av naturvärden och tillstånd kan på sikt leda till att ytterligare skötselåtgärder blir aktuella, med syfte att bibehålla och utveckla reservatets naturvärden. Skötselplanen får i så fall revideras eller kompletteras. Inventeringsresultat läggs in i Artportalen.

Även undersökningar av områdets olika vattenmiljöer ska göras. Bland annat de regelbundna vattenkemiska provtagningarna i sjöarna som ger underlag för att följa sjöarnas statusutveckling. Även provtagning i övriga vattenmiljöer och av grundvatten bör göras med fastställda intervall.

6. Ekonomi

Finansiering av naturvårdsförvaltningen sker genom kommunala medel för skötsel av naturvårdsobjekt med mera. Förvaltningskostnaderna utgörs av gränsmarkering, informationsskyltning, anläggande och underhåll av anordningar för friluftslivet, naturvårdsåtgärder, miljöövervakning samt dokumentation och uppföljning.

7. Källförteckning

- SLU Artdatabanken Artportalen. <https://www.artportalen.se>
- Huddinge hembygdsförening, Gonnert, Nils (1981): Sommar vid Kärrsjön.
- Huddinge hembygdsförening (2008): Jordbruk och tvätterier i Huddinge.
- Huddinge kommun. Klevemark, E. och Klevemark, B. (1969): Botanisk inventering inom Huddinge kommun.
- Huddinge kommun: Miljö- och hälsoskyddsnämnden och AB CONEC (1989): Naturinventering 1989.
- Huddinge kommun (1994): Jord- och skogsbruksprogram för Huddinge kommun.
- Huddinge kommun (2012): Sammanställning av sjöar med höga natur- och rekreationsvärden, som långsiktigt bör skyddas mot strandnära exploatering. Miljönämnden.
- Huddinge kommun (1996): Åtgärdsplan del 1 för jord- och skogsbruk i Huddinge kommun.
- Huddinge kommun: miljökontoret (1997): Inventering av rödlistade arter på Södertörn.
- Huddinge kommun (2000): Mångbruksplanen. Kommunens skogsbruksplan för natur, kultur och friluftsliv.
- Huddinge kommun (2001): Översiktsplan 2000.
- Huddinge kommun och Stiftelsen Stockholms läns museum (2003): Huddinge - reviderad kulturmiljöinventering.
- Huddinge kommun (2012): Huddinges natur, en redovisning av värdefull natur och grönstruktur för rörligt friluftsliv och biologisk mångfald. Underlag för Översiktsplan 2014.
- Huddinge kommun (2013): Översiktsplan 2030. Utställningsversion.
- Huskvarna Ekologi (2013). Tyresån 2012. Biotopkartering av vattendrag och förslag på åtgärder.
- Naturvatten i Roslagen AB (2010): Inventering av vattenväxter i Tyresåns avrinningsområde 2009.
- Länsstyrelsen i Stockholms län (1996): Naturkatalog för Stockholms län (remissutgåva)
- Länsstyrelsen i Stockholms län och Regionplane- och trafikkontoret (2003): Aldrig långt till naturen. Skydd av tätortsnära natur i Stockholmsregionen. Regeringsuppdraget om tätortsnära natur. Rapport 2003:20.
- Regionplane- och trafikkontoret (1996): Grönstrukturen i Stockholmsregionen.
- Regionplane- och trafikkontoret (2004): Upplevelsevärden i Stockholmsregionens gröna kilar. Hanvedenkilen.
- Skogsstyrelsen: Skogens pärlor. Information om av Skogsstyrelsen registrerade nyckelbiotoper, höga naturvärden och sumpskogar.
- Södertörnsekologerna (2001): Vattenväxter i sjöarna på Södertörn och i angränsande områden samt uppbyggnad av en sjödatabas. Rapport från sjöprojektet 1998–1999.
- Södertörnsekologerna (2003): Inventering av trollsländor i Stockholms län åren 2000–2001.
- Södertörnsekologerna (2003): Rapport från inventeringen av fiskar och stormusslor i sjöarna på Södertörn med omgivning 2002.
- Tyresåns vattenvårdsförbund (2010): Tyresån. Åtgärdsprogram 2010–2015. Länsstyrelsens rapport 2010:14.